

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

Шувар Наталія, Закалик Галина	ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ УВАГИ РЕАБІЛІТОЛОГІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ В УМОВАХ ВІЙНИ	423
Янківська Анастасія	ІСТОРИЧНА КОНЦЕПЦІЯ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО ЯК ІДЕОЛОГІЧНИЙ ФУНДАМЕНТ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ	427
Chaban Nelya	BIOECONOMY AND BIOTECHNOLOGICAL ENTREPRENEURSHIP: THEORETICAL APPROACHES AND CONTEMPORARY INTERPRETATIONS	429
Krokhmal Oleksandr	UKRAINIAN MENTALITY BETWEEN TRADITION AND MODERNIZATION: A PHILOSOPHICAL ANALYSIS	434
Severynchuk Oleksii	EVERYDAY LIFE PRACTICES OF UKRAINIAN MIGRANTS ABROAD AS A FOCUS OF SOCIOLOGICAL RESEARCH: ADAPTATION, INTEGRATION AND CONFLICTS	436

СЕКЦІЯ 5. ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ, ТРАНСКОРДОННА СПІВПРАЦЯ ТА МІЖНАРОДНІ ПАРТНЕРСТВА УКРАЇНИ

Андрусик Владислав	СТРАТЕГІЯ WINWIN ЯК ІНСТИТУЦІЙНА ОСНОВА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ВЕКТОРУ ВІДБУДОВИ НАПІВПРОВІДНИКОВОЇ ІНДУСТРІЇ УКРАЇНИ	442
Бабіна Валентина	РЕГІОНАЛЬНІ СИСТЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ЯК СЕРЕДОВИЩЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДИПЛОМАТИЧНОЇ СЛУЖБИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ	446
Беньковський Сергій	ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ РЕФОРМИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО УКРАЇНИ	449
Галіцян Ольга	ПРОГРОМАДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ВИМІРАХ ІННОВАТИЗАЦІЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЕДУКАЦІЙНОГО СТРАТЕГУВАННЯ	452
Гедікова Наталя	ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДИПЛОМАТІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДИНАМІЧНИХ ЗМІН МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН	455
Громико Олександра	ВПЛИВ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ НА АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО УКРАЇНИ	458
Даник Вадим	ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З НАВІГАЦІЙНОЇ ВАХТИ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ МОРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	461
Дерев'янку Ігор	ІНСТИТУЦІЙНА ТА БЕЗПЕКОВА АСИМЕТРІЯ У ВІДНОСИНАХ УКРАЇНИ З НАТО	463
Дидик Олександр	АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: МІЖ ЗОВНІШНЬОЮ ОБУМОВЛЕНІСТЮ ЄС ТА ВНУТРІШНІМИ БЕЗПЕКОВИМИ ІМПЕРАТИВАМИ	466
Іванова Наталія Федосова Олександра	УКРАЇНА В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ПАРТНЕРСТВ У ФРАНКОМОВНОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ (ANNUAIRE FRANÇAIS DE RELATIONS INTERNATIONALES)	470
Іванова Наталія Василега Софія	ТРАНСФОРМАЦІЯ ЧЕСЬКОЇ МОДЕЛІ ПІДТРИМКИ УКРАЇНИ В ДЗЕРКАЛІ ФРАНКОМОВНОЇ АНАЛІТИКИ (СІЧЕНЬ 2026 РОКУ)	474

4. Vienna Convention on Diplomatic Relations. Done at Vienna on 18 April 1961. Entered into force on 24 April 1964. United Nations, Treaty Series, vol. 500, p. 95. URL: https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/9_1_1961.pdf

5. United Nations Charter (full text). URL: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter/full-text>

Громико О. Є.,
здобувачка вищої освіти 2 курсу
ННІ права та інноваційної освіти
Дніпровського державного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Чалик В. Р.,**
доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін та публічного
управління
ННІ права та інноваційної освіти
Дніпровського державного університету внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна

ВПЛИВ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ НА АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО УКРАЇНИ

Актуальність теми зумовлена триваючим процесом реформування правової системи України в напрямі її гармонізації з європейськими стандартами правосуддя. В умовах інтеграції до європейського правового простору практика Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) трансформувалася з факультативного джерела інтерпретації правових норм у фундаментальний інструмент правозастосування. Оскільки згідно із законодавством України рішення ЄСПЛ є джерелом права, їх вплив на адміністративне судочинство проявляється не лише у зміні процедурних аспектів розгляду справ, а й у докорінному перегляді філософії взаємовідносин між особою та державою.

Вплив практики ЄСПЛ на національну судову систему є визначальним не тільки у контексті виконання окремих рішень щодо України, а й тому, що вона має загальний (*erga omnes*) характер, що, у свою чергу, детермінований нормативним (прецедентним) характером рішень Європейського суду. Ці рішення загального характеру не тільки впливають на зміну позитивістської парадигми праворозуміння у сфері захисту прав людини на природно-правову, а й обов'язково потребують урахування усталеної (прецедентної) практики суду у

правотворчій та правозастосовній діяльності органів державної влади України [1, с. 333].

Нормативне підґрунтя для такої трансформації закладено безпосередньо у положеннях КАС України, де принцип верховенства права визначено як одну з ключових засад адміністративного судочинства. Зокрема, відповідно до ч. 2 ст. 6 КАС України [2], суд застосовує принцип верховенства права з урахуванням судової практики Європейського суду з прав людини. Це корелюється з обов'язком суду при вирішенні справи керуватися не лише текстом закону, а й духом Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, що фактично зобов'язує адміністративні суди перевіряти рішення, дії чи бездіяльність суб'єктів владних повноважень на відповідність критеріям, випрацьованим у практиці ЄСПЛ. Таким чином, через механізм ст. 7 КАС України [2], яка визначає ієрархію джерел права, практика Страсбурзького суду інтегрується в національний судовий процес, стаючи дієвим фільтром проти свавілля державних органів та гарантом реалізації права на справедливий суд.

Водночас необхідно зазначити, що в рішеннях судів загальної юрисдикції інколи викладається власна правова позиція щодо значення ЄКПЛ та необхідності застосування практики ЄСПЛ [3, с. 11]. І на сьогодні варто констатувати, що в законодавстві, відсутні норми, які б зобов'язували враховувати чи застосовувати практику ЄСПЛ у своїй діяльності [3, с. 12].

Такий стан правового регулювання створює системну суперечність між обов'язком суду застосовувати Конвенцію та відсутністю аналогічного чіткого обов'язку для органів виконавчої влади, чийі рішення є об'єктом оскарження в адміністративному судочинстві. Ігнорування правових позицій ЄСПЛ на етапі прийняття адміністративного акта неминуче призводить до порушення принципу «належного урядування» та збільшує кількість завідомо програшних для держави судових спорів. Аргументом на користь необхідності уніфікації цього обов'язку є те, що правозастосовна діяльність не обмежується лише судовою гілкою влади, а охоплює весь механізм державного управління. Таким чином, відсутність у профільному законодавстві (зокрема в законах, що регулюють діяльність окремих міністерств та відомств) імперативної вимоги щодо врахування практики ЄСПЛ нівелює превентивну функцію адміністративного права, змушуючи суд виконувати роль єдиного інституційного фільтра у забезпеченні конвенційних гарантій.

Незважаючи на певні недоліки та прогалини у вітчизняному законодавстві, все ж варто зробити висновок про позитивний вплив прецедентної практики Європейського суду з прав людини на захист прав та свобод людини в адміністративному судочинстві України. На сьогодні напрямки вдосконалення

адміністративного судочинства є: 1) побудова та реалізація адміністративно-правових відносин на основі поваги, довіри та законності; 2) здійснення адміністративного судочинства на засадах демократичних принципів; 3) застосування Європейської конвенції та використання прецедентної практики Європейського суду з прав людини при вирішенні публічно-правових спорів [4, с. 244-245].

Узагальнення практики ЄСПЛ в адміністративному судочинстві України є ключовим інструментом утвердження принципу верховенства права, що дозволяє трансформувати судовий процес із формального розгляду справи на реальний механізм захисту особи від свавілля влади. Водночас для підвищення ефективності правосуддя необхідна імплементація конвенційних стандартів не лише у судову практику, а й у діяльність органів виконавчої влади, що забезпечить превентивний захист прав людини на досудовому етапі.

Література:

1. Цуркан М. І. Вплив практики Європейського суду з прав людини на дотримання адміністративними судами України принципу верховенства права. *Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку України в умовах європейської інтеграції* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 18 трав. 2018 р.) : у 2 т. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2018. Т. 1. С. 325–342. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e78aff6c-714d-42ad-8113-c9a73838e69c/content>
2. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06 лип. 2005 р. № 2747-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 35-36, № 37. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
3. Завгородній В. А. Вплив практики Європейського суду з прав людини на правозастосовну діяльність в Україні. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2017. № 5. С. 10-15. URL: https://lsej.org.ua/5_2017/3.pdf
4. Бондаренко А. В. Особливості застосування рішень ЄСПЛ в адміністративному судочинстві. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 7. С. 242–245. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-7/55>.

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції